

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PORADNIK DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA

Poradnik współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

PORADNIK DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

wydany w ramach projektu pn.
„Rękodzieło sposobem na przełamanie barier”

Słupsk 2013

Wydawca:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

76-200 Słupsk, al. Sienkiewicza 20

tel.: 59 841 43 11, fax: 59 841 01 96

e-mail: sekretariat@pcpr.slupsk.pl

www.pcpr.slupsk.pl

Poradnik opracowała: Katarzyna Kamińska

Stan prawny na dzień 01 kwietnia 2013 r.

Egzemplarz bezpłatny

Spis treści

WSTĘP	7
1. Pojęcie niepełnosprawności.....	9
2. Orzekanie o niezdolności do pracy dla celów rentowych.....	11
3. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych	14
4. Dofinansowania i inne formy wsparcia finansowego.....	19
4.1 Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.....	19
4.2 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	21
4.3 Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	22
4.4 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	23
4.5 Dofinansowanie sportu, turystyki i rekreacji.....	24
4.6 Świadczenia socjalne.....	25
5. Ulgi i uprawnienia dla osób niepełnosprawnych.....	29
5.1 Ulgi na przejazdy PKS i PKP	29
5.2 Prawo do posiadania karty parkingowej.....	32
5.3 Zwolnienie od opłat abonamentowych za radio i telewizję	33
5.4 Ulgi telekomunikacyjne	34
5.5 Ulgi pocztowe.....	35
5.6 Ulgi podatkowe	36
5.7 Inne ulgi dla osób niepełnosprawnych	39
6. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	41
7. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	48
7.1 Wspieranie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej lub rolniczej przez osoby niepełnosprawne.....	48
7.2 Szkolenia osób niepełnosprawnych	51
7.3 Uprawnienia pracownika niepełnosprawnego	53
8. Ważne adresy.....	55

Wstęp

Osoby niepełnosprawne stanowią liczną, stale rosnącą i bardzo zróżnicowaną grupę społeczeństwa. Ostatnie szczegółowe dane dotyczące wskaźników niepełnosprawności, których źródłem był Narodowy Spis Powszechny w 2002 roku wskazują, że liczba osób niepełnosprawnych w powiecie słupskim wynosiła 11 033, co stanowiło 12,02 % ogółu mieszkańców powiatu.

Osoby niepełnosprawne każdego dnia na swojej drodze napotykać wiele barier znacznie utrudniających ich codzienne funkcjonowanie. Podniesienie świadomości oraz stanu wiedzy o ich prawach i przywilejach może przyczynić się do pełniejszego uczestniczenia osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Osiągnięciu tego celu ma służyć niniejszy poradnik, którego adresatami poza osobami dotkniętymi niepełnosprawnością są również ich rodziny oraz osoby z najbliższego otoczenia.

Poradnik zawiera praktyczne informacje dotyczące uprawnień, ulg, przywilejów, możliwości wsparcia osób niepełnosprawnych z powiatu słupskiego. Są tu również podstawy prawne cytowanych przepisów, przydatne adresy oraz praktyczne informacje dotyczące poszczególnych procedur obowiązujących przy realizacji usług kierowanych do osób niepełnosprawnych.

*Urszula Dąbrowska
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Słupsku*

1. Pojęcie niepełnosprawności

Definicja niepełnosprawności zmieniała się w ciągu ostatnich lat kilkakrotnie. Pierwsze jej określenie w prawie polskim pojawiło się w ustawie z dnia 9 maja 1991 roku o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, jednakże istotne są dwie definicje uchwalone w 1997 roku. Pierwsza z nich znalazła się w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych o następującej treści: „niepełnosprawne są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.”

Obowiązująca obecnie w polskim prawie definicja zawarta jest w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Stanowi ona, że osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały odpowiednie orzeczenie.

Karta praw osób niepełnosprawnych

W dniu 1 sierpnia 1997 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił KARTĘ PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH. Jest ona jednym z podstawowych dokumentów dotyczących osób niepełnosprawnych. Karta jest aktem ogólnym. Nie jest źródłem prawa, nie gwarantuje konkretnych uprawnień, można jednak powoływać się na nie, jako oficjalny akt uchwalony przez Sejm RP.

Dokument ten podkreśla prawa osób niepełnosprawnych do życia w świecie pozbawionym przejawów dyskryminacji, w warunkach przyjaznych i dostosowanych do ograniczeń, jakie niesie niepełnosprawność. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych zawiera katalog dziesięciu praw, wskazując najważniejsze obszary, w których należy podjąć działania.

Sejm stwierdza prawo osób niepełnosprawnych do:

- dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny;
- dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną;
- nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej;
- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych;
- pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga – prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych;

- zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym;
- życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej;
- posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych;
- pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzając, iż powyższe prawa wynikają z Konstytucji, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego, wzywa Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i władze samorządowe do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie tych praw.

2. Orzekanie o niezdolności do pracy dla celów rentowych

Osoba niepełnosprawna z powiatu słupskiego, ubiegająca się o rentę z tytułu niezdolności do pracy powinna złożyć wniosek w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku, przy pl. Zwycięstwa 8. Do wniosku o przyznanie renty należy dołączyć:

- zaświadczenie o stanie zdrowia, wydane przez lekarza prowadzącego leczenie;
- ankietę (druk ZUS N-10 wywiad zawodowy) wypełnioną przez zakład pracy;
- dokumenty potwierdzające przebyte okresy składkowe i nieskładkowe;
- zaświadczenie wystawione przez zakład pracy wg wzoru przedstawionego przez ZUS (druk ZUS Rp-7); dopuszcza się możliwość dokumentowania wysokości wynagrodzenia legitymacją ubezpieczeniową, zawierającą odpowiednie wpisy, zaświadczeniami wystawionymi przez archiwum.

Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz decyzji lekarza orzecznika ZUS, bądź komisji lekarskiej, ZUS będzie oceniał czy osoba zainteresowana spełnia warunki do otrzymania renty.

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy;
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- niezdolność do pracy powstała w okresach ściśle określonych w ustawie, np.: w okresie ubezpieczenia, zatrudnienia, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, pobierania zasiłków z ubezpieczenia społecznego (chorobowego lub opiekuńczego) albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Za niezdolną do pracy uważa się osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy.

Za częściowo niezdolną do pracy uważa się osobę, która utraciła – w znacznym stopniu – zdolność do pracy zgodnej z posiadanym przez nią poziomem kwalifikacji.

Niezdolność do pracy jest orzekana przez lekarza orzecznika ZUS. Nie oznacza to jednak niemożności podjęcia pracy. ZUS nie ma wpływu na ewentualne wykonywanie pracy przez ubezpieczonego, co do którego orzeczono niezdolność do pracy. Podjęcie pracy może mieć jednak wpływ na sytuację rencisty, przy weryfikacji przyznanego świadczenia lub przy rencie przyznawanej na czas określony.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dn. 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz.U. Nr 273, poz. 2711).

Osoba ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierająca rentę socjalną ma możliwość podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

W przypadku, gdy emeryt lub rencista osiąga przychód z tytułu działalności objętej obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi, zawieszeniu lub zmniejszeniu podlega:

- emerytura przysługująca osobie, która nie ukończyła wieku 60 lat kobieta i 65 lat – mężczyzna;
- renta z tytułu niezdolności do pracy;
- renta rodzinna, do której uprawniona jest jedna osoba;
- część renty rodzinnej, do której uprawniona jest osoba osiągająca przychód;
- renta inwalidy wojskowego, którego niezdolność do pracy nie pozostaje w związku ze służbą wojskową, pobierającego świadczenia na podstawie ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 z późn. zm.) oraz renta rodzinna po tym inwalidzie;
- renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, zaistniałym przed 1 stycznia 2003 r. wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową.

Osobom, które mają prawo do emerytury pomostowej i osiągają przychód z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach zawiesza się wypłatę emerytury pomostowej, bez względu na wysokość przychodu.

Niezależnie od wysokości przychodu osiąganego przez osoby uprawnione do ich pobierania, zawieszeniu ani zmniejszeniu nie podlegają świadczenia:

- emerytów, którzy wiek 60 lat – kobieta, i 65 lat – mężczyzna, ukończyli przed podjęciem pracy zarobkowej;
- osób, które przed 1 stycznia roku podlegającego rozliczeniu ukończyły wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, i miały – przed tą datą – ustalone prawo do emerytury. Jeżeli wiek ten został ukończony w ciągu roku, rozliczeniu nie podlega przychód uzyskany od miesiąca, w którym emeryt osiągnął ten wiek, chyba, że rozliczenie na zasadach ogólnych jest dla niego korzystniejsze;
- osób uprawnionych do renty inwalidy wojennego, z tytułu pobytu w obozie i w miejscach odosobnienia i rent rodzinnych po śmierci tych inwalidów;

- osób uprawnionych do renty inwalidy wojskowego w związku ze służbą wojskową i renty rodzinnej po żołnierzu, którego śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową;
- osób, które osiągały przychód z tytułu pracy niepodlegającej obowiązkowi ubezpieczeń społecznych (np. umowa o dzieło), bowiem przychody z takiej pracy pozostają bez wpływu na wysokość należnych świadczeń;
- osób, które zgłosiły wniosek o zawieszenie świadczenia i przez cały okres podlegający rozliczeniu, emerytura lub renta nie była im wypłacana, a więc skorzystały z możliwości zawieszenia Świadczenia bez wskazywania przyczyny złożenia takiego wniosku;
- osób, które mają ustalone prawo do emerytury i przez cały rozliczany rok kalendarzowy (lub część tego roku) kontynuowały zatrudnienie w ramach tego samego stosunku pracy i na rzecz tego samego pracodawcy, u którego pracowały przed przejściem na emeryturę, oraz nie zgłosiły wniosku o podjęcie wypłaty emerytury po wejściu w życie przepisów uchylających.

W sytuacji, gdy staramy się o przywrócenie zawieszonych rent, powinniśmy złożyć do ZUS wniosek o naliczenie do niej dodatkowych, wypracowanych w okresie zatrudnienia okresów składkowych, aby podwyższyć kwotę wypłacanego świadczenia. Musimy jednak wiedzieć, że nie wszystkie renty – przy odwieszaniu – podlegają tzw. przeliczeniu. Przy odwieszaniu np.: renty socjalnej takiej możliwości obecnie nie ma, niezależnie od pobieranego wynagrodzenia oraz przepracowanych lat ZUS wypłaci nam rentę socjalną w takiej wysokości, jaka w danej chwili obowiązuje.

1. Emeryt lub rencista oraz płatnik składek, przedkładając w ZUS informację o uzyskanym przychodzie, ma obowiązek poinformować także o kwotach pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, a także kwotach świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego mimo tego, że od wskazanych przychodów nie jest opłacana składka na ubezpieczenia społeczne.
2. Zasady dotyczące zawieszalności stosuje się do osób wyłączonych z ubezpieczenia społecznego w związku z posiadaniem ustalonego prawa do emerytury lub renty oraz osób wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu.

3. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych

Do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności dla celów pozarentowych mieszkańców powiatu słupskiego powołany został Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku, funkcjonujący przy ulicy Stefana Jaracza 5, tel. 59 842 69 63, 59 842 08 95.

W Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku, można ubiegać się o:

- orzeczenie o niepełnosprawności (dzieci do 16-go roku życia);
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16-go roku życia),
- orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy;
- legitymację osoby niepełnosprawnej.

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej lub społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721);
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 01 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162 z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 z późn. zm.).

Druki niezbędne do ubiegania się o wydanie orzeczeń dostępne są w siedzibie Zespołu oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zespołu www.bip.zoon.slupsk.pl.

Orzekanie o niepełnosprawności

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku wydaje orzeczenia o niepełnosprawności dla osób przed ukończeniem 16 roku życia na wniosek przedstawiciela ustawowego dziecka lub jego opiekuna prawnego, albo za ich zgodą na wniosek ośrodka pomocy społecznej.

Do wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dołącza się takie same dokumenty co w przypadku orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku wydaje orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób po ukończeniu 16 roku życia na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, albo za ich zgodą na wniosek ośrodka pomocy społecznej.

Osobą niepełnosprawną jest osoba, która uzyskała orzeczenie:

- o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności;
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów (orzeczenie o niezdolności do pracy dla celów rentowych);
- o niepełnosprawności osoby, przed ukończeniem 16 roku życia.

Wyróżnia się trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny stopień niepełnosprawności (osoba, która ze względu na naruszoną sprawność organizmu jest niezdolna do pracy lub zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagająca, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji);
- umiarkowany stopień niepełnosprawności (osoba, która ze względu na naruszoną sprawność organizmu jest niezdolna do pracy lub zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagająca czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych);
- lekki stopień niepełnosprawności (osoba o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w istotny sposób obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne).

Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

- całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- całkowitej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- częściowej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Stopień niepełnosprawności osoby zainteresowanej, (która ukończyła 16 rok życia) orzeka się na czas określony lub na stałe. Orzeczenie wydaje się dla celów:

- szkolenia;
- odpowiedniego zatrudnienia;
- korzystania z rehabilitacji (z wyjątkiem turnusów rehabilitacyjnych);
- zasiłku stałego;
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej;
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych);
- zasiłku pielęgnacyjnego;
- korzystania z karty parkingowej;
- innych (określa składający wniosek).

Wniosek w sprawie wydania orzeczenia musi zawierać wszystkie informacje, ze szczególnym wskazaniem celów, dla których wnioskodawca występuje o jego wydanie.

Brak szczegółowego określenia tych celów może spowodować nieuwzględnienie w orzeczeniu wszystkich wskazań, a tym samym ograniczyć możliwość korzystania z przysługujących uprawnień. Należy wypełnić czytelnie, pismem drukowanym, wszystkie rubryki wniosku i podpisać się imieniem i nazwiskiem.

Do wniosku należy dołączyć:

- zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba zainteresowana. Wypełnione musi ono być na odpowiednim druku wydanym dla potrzeb Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności i zawierać rozpoznanie choroby zasadniczej i chorób współistniejących;
- dokumentację medyczną (np. karty informacyjne leczenia szpitalnego, wyniki badań diagnostycznych czy konsultacyjnych itp.);
- potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie orzeczenia Komisji ds. Zatrudnienia i Inwalidztwa, Lekarza Orzecznika ZUS, Zespołu Orzekającego o Stopniu Niepełnosprawności;
- inną dokumentację mogącą mieć znaczenie w ustaleniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Każde zaświadczenie o stanie zdrowia ważne jest tylko 30 dni od daty wystawienia.

Wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności następuje nie później niż w terminie 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku, a w przypadku spraw szczególnie skomplikowanych – do 2 miesięcy.

Orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności stanowi także podstawę do przyznania ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Zaliczenie do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, nie wyklucza możliwości zatrudnienia u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej, w przypadkach:

1. przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
2. zatrudnienia w formie telepracy.

Kontrolę w zakresie spełniania powyższych warunków przeprowadza Państwowa Inspekcja Pracy.

Osobom zainteresowanym powyżej 16-go roku życia wydaje się orzeczenie o stopniu Niepełnosprawności na czas:

1. określony (terminowy);
2. nieokreślony (trwały).

Symbol przyczyny niepełnosprawności:

- 01.- U - upośledzenia umysłowe;
- 02.- P - choroby psychiczne;
- 03.- L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04.- O - choroby narządu wzroku;
- 05.- R - upośledzenia narządu ruchu;
- 06.- E - epilepsja;
- 07.- S - choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08.- T - choroby układu pokarmowego;
- 09.- M - choroby układu moczowo-płciowego;
- 10.- N - choroby neurologiczne;
- 11.- I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności o wskazaniach do ulg i uprawnień:

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku wydaje orzeczenia na wniosek osoby zainteresowanej posiadającej ważne orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów lub niezdolności do pracy.

Do wniosku o wydanie orzeczenia dołącza się:

- dokumentację medyczną;
- orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy;
- inne posiadane dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie wskazań do ulg i uprawnień.

Od wydanego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności o wskazaniach do ulg i uprawnień nie przysługuje, odwołanie.

Legitymacja osoby niepełnosprawnej

Dokumentem potwierdzającym status osoby niepełnosprawnej jest legitymacja osoby niepełnosprawnej wydawana przez Zespół. Wniosek o wydanie legitymacji osoba zainteresowana lub przedstawiciel ustawowy bądź opiekun prawny dziecka składa w siedzibie Zespołu, dołączając do niego:

- w przypadku osób po ukończeniu 16 roku życia: dwa aktualne zdjęcia, kserokopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (oryginał orzeczenia i dowód osobisty do wglądu przy składaniu wniosku);
- w przypadku osób przed ukończeniem 16 roku życia: kserokopię orzeczenia o niepełnosprawności (oryginał orzeczenia i dowód osobisty przedstawiciela ustawowego dziecka lub opiekuna prawnego do wglądu przy składaniu wniosku).

Na wniosek osoby zainteresowanej, przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego dziecka, w legitymacji wpisywany jest symbol przyczyny niepełnosprawności.

Legitymacja wydawana jest w ciągu 7 dni od daty złożenia wniosku, a postępowanie w sprawie o jej wydanie jest wolne od opłat.

4. Dofinansowania i inne formy wsparcia finansowego

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej lub społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721)
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008, Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 96, poz. 861 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu zaopatrzenia w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środki pomocnicze (Dz.U. Nr 139 poz. 1141).
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz.U. Nr 230 poz. 1694).

4.1 Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych

Turnus oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Czas trwania turnusów wynosi co najmniej 14 dni. Turnusy organizuje się wyłącznie na terenie kraju, w grupach zorganizowanych liczących nie mniej niż 20 uczestników.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie pobytu na turnusie, pod warunkiem, że:

- została skierowana na turnus rehabilitacyjny na wniosek lekarza, pod opieką którego się znajduje;
- w roku, w którym ubiega się o dofinansowanie nie korzystała z dofinansowania ze środków PFRON na ten cel;
- weźmie udział w turnusie, który odbędzie się w ośrodku wpisanym do rejestru ośrodków, prowadzonego przez wojewodę;
- wybierze organizatora turnusu, który posiada wpis do rejestru organizatorów turnusów;
- będzie uczestniczyła w zajęciach przewidzianych w programie turnusu, który wybrała;
- nie będzie na turnusie pełniła funkcji członka kadry, ani nie będzie opiekunem innego uczestnika turnusu;

- złoży pisemny wniosek wraz z oświadczeniem o wysokości dochodu oraz informacją o liczbie osób we wspólnym gospodarstwie domowym;
- posiada ważne orzeczenie o niepełnosprawności;
- przedstawi podczas pierwszego badania lekarskiego na turnusie zaświadczenie lekarskie o aktualnym stanie zdrowia, w szczególności o chorobie zasadniczej, uczuleniach, i przyjmowanych lekach (dotyczy turnusów, których program przewiduje zabiegi fizjoterapeutyczne).

Osobie niepełnosprawnej ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności albo posiadającej orzeczenia równoważne oraz osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat może być przyznane dofinansowanie pobytu opiekuna, pod warunkiem, że lekarz wypisując wniosek uzasadni konieczność pobytu opiekuna, natomiast opiekun:

- nie będzie pełnił funkcji członka kadry na tym turnusie;
- nie jest osobą niepełnosprawną wymagającą opieki innej osoby;
- ukończył 18 lat lub ukończył 16 lat i jest wspólnie zamieszkującym członkiem rodziny osoby niepełnosprawnej.

Zainteresowane osoby z powiatu słupskiego powinny złożyć wniosek o dofinansowanie turnusu rehabilitacyjnego osobiście lub za pośrednictwem opiekuna albo organizatora turnusów rehabilitacyjnych **w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku** mieszczącym się przy al. Sienkiewicza 20, pok. nr 4. Wzór wniosku dostępny jest w siedzibie Centrum lub na stronie internetowej www.pcsr.slupsk.pl.

Wysokość dofinansowania waha się od 18 % do 27 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale i wynosi:

- 27 % przeciętnego wynagrodzenia dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lat uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności (tj. 996 zł)*;
- 25 % przeciętnego wynagrodzenia dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (tj. 923 zł)*;
- 23 % przeciętnego wynagrodzenia dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności (tj. 849 zł)*;
- 18 % przeciętnego wynagrodzenia dla opiekuna osoby niepełnosprawnej (tj. 664 zł)*;
- 18 % przeciętnego wynagrodzenia dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności (tj. 664 zł)*.

* Kwota obowiązująca w okresie od 1 marca 2013 r. do 31 maja 2013 r., na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za czwarty kwartał 2012 r. ogłoszonego w lutym 2013 r.

1. Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenia o zaliczeniu do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności.
2. Przy rozpatrywaniu wniosku o dofinansowanie bierze się pod uwagę stopień i rodzaj niepełnosprawności wnioskodawcy oraz wpływ niepełnosprawności na możliwość realizacji przez wnioskodawcę kontaktów społecznych w codziennym funkcjonowaniu, a także uwzględnia się na korzyść wnioskodawcy fakt niekorzystania z dofinansowania w roku poprzednim.
3. Dofinansowanie można otrzymać tylko raz w roku kalendarzowym.
4. Kwota dofinansowania nie może być wyższa od faktycznego kosztu uczestnictwa w turnusie osoby niepełnosprawnej lub pobytu jej opiekuna.
5. Dofinansowanie uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w turnusie rehabilitacyjnym może być wykorzystane jedynie przez osobę, której zostało przyznane.
6. W przypadku skrócenia uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym z przyczyn innych niż losowe osoba niepełnosprawna oraz opiekun ponosi koszty pobytu na tym turnusie.
7. Informacje o ośrodkach i organizatorach turnusów rehabilitacyjnych, posiadających wpisy do rejestrów wojewody dostępne są pod adresem elektronicznym: www.ebon.mpips.gov.pl. Na stronie umożliwiono wyszukiwanie ośrodków i organizatorów według zadanych kryteriów (np. rodzaju turnusu, dysfunkcji, adresu).

4.2 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

O dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogą się ubiegać osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50 % przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym (tj. 1845,15 zł)*;
- 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej i zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu (tj. 2398,69 zł)*;

* Na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za czwarty kwartał 2012 r. ogłoszonego w lutym 2013 r.

Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych z powiatu słupskiego następuje na pisemny wniosek złożony w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku** mieszczącym się przy al. Sienkiewicza 20, w pokoju nr 4. Wzór wniosku dostępny jest w siedzibie Centrum lub na stronie internetowej www.pcpr.slupsk.pl.

1. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem stosownej umowy.
2. Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny w każdym czasie.
3. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny stanowi maksymalnie 60% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

4.3 Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Przedmioty ortopedyczne są to wyroby medyczne, przedmioty służące do leczenia i rehabilitacji nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządów ruchu (np. protezy kończyn, protezy, gorsety, obuwie ortopedyczne, kule, balkoniki, wózki inwalidzkie).

Środki pomocnicze to przedmioty wspomagające funkcjonowanie różnego rodzaju narządów, takich między innymi jak narząd słuchu, czy wzroku (np. szkła okularowe, aparaty słuchowe, protezy powietrzne, materace przeciwodleżynowe itp.).

Podstawowymi warunkami uzyskania dofinansowania są:

- posiadanie odpowiedniego dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność;
- spełnienie kryterium dochodowego.

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby, których przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia, na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym (tj. 1845,15 zł)*;
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej (tj. 2398,69 zł)*.

* Na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za czwarty kwartał 2012 r. ogłoszonego w lutym 2013 r.

Osoba niepełnosprawna z powiatu słupskiego może złożyć wniosek o dofinansowanie do **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku** mieszczącego się przy al. Sienkiewicza 20, w pokoju nr 4. Wzór wniosku dostępny jest w siedzibie Centrum lub na stronie internetowej www.pcpr.slupsk.pl.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wynosi:

- do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany;
- do 150% sumy kwoty limitu, o którym mowa w powyżej, wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

1. W przypadku nieotrzymania dofinansowania (na przykład w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego), wnioskodawca musi sam pokryć tzw. udział własny w cenie zakupu, albo wybrać sprzęt tańszy (o ile jest taka możliwość). Jeżeli finansowana dopłata pochodzi ze środków własnych, istnieje możliwość skorzystania z tzw. ulgi rehabilitacyjnej przy rozliczaniu się z urzędem skarbowym.
2. Osoba niepełnosprawna może złożyć w PCPR wniosek o dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w każdym czasie - nie ma określonego terminu składania wniosków.

4.4 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub zmniejszają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to przeszkody utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej pokonywanie pewnych ograniczeń. Likwidacja bariery technicznej powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

O dofinansowanie wyżej wymienionych zadań, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się:

- na likwidację barier architektonicznych – osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują;
- na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Dofinansowanie dla osoby niepełnosprawnej z powiatu ślupskiego następuje na pisemny wniosek złożony w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ślupsku** mieszczącym się przy al. Sienkiewicza 20, w pokoju nr 4. Wzór wniosku dostępny jest w siedzibie Centrum lub na stronie internetowej www.pcpr.slupsk.pl.

1. PCPR nie zwraca kosztów poniesionych w związku z pracami wykonanymi przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.
2. Wysokość dofinansowania wynosi do 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Pozostałe 20% pokrywa wnioskodawca.
3. Osoba niepełnosprawna, która ma trudności z poruszaniem się, może wystąpić o pomoc w likwidacji barier architektonicznych utrudniających jej dostęp do budynku, w którym mieszka (np.: budowy podjazdu).
4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przysługuje oddzielnie na każdy rodzaj zadania.
5. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych nie przysługuje osobom niepełnosprawnym, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały odpowiednio dofinansowanie ze środków Funduszu, na poszczególne cele.
6. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.

4.5 Dofinansowanie sportu, turystyki i rekreacji

Wnioski o dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą składać osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku;
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania;
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Dofinansowanie następuje na pisemny wniosek złożony w **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ślupsku** mieszczącym się przy al. Sienkiewicza 20, w pokoju nr 4. Wzór wniosku dostępny jest w siedzibie Centrum lub na stronie internetowej www.pcpr.slupsk.pl.

1. Wniosek o dofinansowanie składa się w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadań.
2. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60 % kosztów przedsięwzięcia. Podstawę wypłaty środków stanowi umowa zawarta przez starostę z osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.
3. Dofinansowanie ze środków Funduszu nie przysługuje, jeżeli podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec Funduszu lub podmiot ten był, w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu.
4. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.

4.6 Świadczenia socjalne

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby z związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje:

- osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego;
- osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- osobie niepełnosprawnej, jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tej osoby, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153 zł miesięcznie.

Dokumenty, które należy złożyć w sprawie przyznania zasiłku pielęgnacyjnego:

- wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego;
- kserokopia dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny (oryginał do wglądu);
- kserokopia orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem daty powstania niepełnosprawności lub orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności (oryginał do wglądu).

Wniosek o udzielenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego wraz z innymi dokumentami należy złożyć w siedzibie ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny, jeżeli niepełnosprawność tej osoby powstała:

- nie później niż do ukończenia 18. roku życia, lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Przyznanie przedmiotowego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego rodziny.

Wraz z wypłatą świadczenia odprowadzana jest składka emerytalno-rentowa, która umożliwia nabycie uprawnień emerytalnych osobom pobierającym świadczenie.

Zgodnie z zapisami ustawy, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce albo ojcu;
- opiekunowi faktycznemu dziecka;
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną (dziadkowie, rodzeństwo);
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności;

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą:

- legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności

stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo

- osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Dokumenty, które należy złożyć w sprawie przyznania świadczenia pielęgnacyjnego:

- wypełniony druk wniosku;
- kserokopia dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne (oryginał do wglądu);
- kserokopia orzeczenia o niepełnosprawności (łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji) albo orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- oświadczenie o posiadanych okresach ubezpieczeniowych składkowych i nieskładkowych uprawniających do otrzymania emerytury.

Wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego wraz z innymi dokumentami należy złożyć w siedzibie ośrodka pomocy społecznej powiatu słupskiego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie, są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Wysokość zasiłku stałego stanowi:

- w przypadku osób samotnych - różnicę pomiędzy kwotą kryterium dochodowego na osobę samotnie gospodarującą tj. 542 zł, a faktycznie posiadanym dochodem;
- w przypadku osób w rodzinie - różnicę pomiędzy kwotą kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 456 zł, a faktycznie posiadanym dochodem na osobę w rodzinie.

Wysokość przyznanego zasiłku stałego nie może przekraczać kwoty 529 zł miesięcznie, a także nie może być niższa niż 30 zł.

Renta socjalna

Renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

1. przed ukończeniem 18 roku życia;
2. w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
3. w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w pkt. 1, przysługuje:

- renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Renta socjalna okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku.

Postępowanie w sprawie przyznania renty socjalnej wszczyna się na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek należy złożyć w siedzibie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku przy pl. Zwycięstwa 8.

Postępowanie w sprawie przyznania renty socjalnej wszczyna się również na wniosek innej osoby albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, działających na rzecz osoby niepełnosprawnej.

5. Ulgi i uprawnienia dla osób niepełnosprawnych

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej lub społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721).

Dokumentami uprawniającymi do korzystania z ulg i uprawnień są w szczególności:

- orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (lub równoważne),
- legitymacja osoby niepełnosprawnej.

5.1 Ulgi na przejazdy PKS i PKP

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002r. Nr 175, poz. 1440 z późn. zm.).

Osoby niepełnosprawne korzystające z przejazdów środkami transportu PKS i PKP uprawnione są do ulg. Aby mieć prawo do zniżki, należy mieć ze sobą dokumenty potwierdzające stopień niepełnosprawności. Rodzaje dokumentów uprawniających do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego:

- wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidzkiej;
- legitymacja emeryta - rencisty wojskowego lub policyjnego z wpisem właściwego organu emerytalnego o zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS lub komisji lekarskiej KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, stwierdzający całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- legitymacja dokumentująca znaczny stopień niepełnosprawności, wystawiona przez uprawniony organ;
- zaświadczenie wystawione przez ZUS lub KRUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidzkiej lub o uznaniu za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji;
- wypis z treści orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej albo komisji MSWiA o zaliczeniu do inwalidów I grupy.

Dokumentami poświadczającymi uprawnienie dzieci i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych do korzystania z ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego są odpowiednio:

1. dla dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym:
 - legitymacja przedszkolna dla dziecka niepełnosprawnego;
 - legitymacja szkolna dla uczniów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych;
2. dla dzieci i młodzieży nieuczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym:
 - legitymacja osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia, wystawiona przez uprawniony organ;
 - legitymacja osoby niepełnosprawnej, wystawiona przez uprawniony organ;
 - wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do jednej z grup inwalidów;
 - orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) albo wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy, albo całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji;
 - orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy, albo całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji.

Zestawienie ulg przysługujących osobom niepełnosprawnym w podróży środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego (PKP) i autobusowego (PKS)

Lp.	Uprawnieni	Przejazdy PKP	Przejazdy PKS
1.	Dzieci do lat 4	100 % ulga bilety jednorazowe	100 % ulga bilety jednorazowe warunek: dziecko nie korzysta z oddzielnego miejsca do siedzenia, a jeżeli korzysta to 78 % ulga
2.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji	95 % ulga bilety jednorazowe	95 % ulga bilety jednorazowe
3.	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne	78 % ulga bilety jednorazowe lub miesięczne imienne	78 % ulga bilety jednorazowe lub miesięczne imienne
4.	Rodzice lub opiekunowie dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej	78 % ulga bilety jednorazowe	78 % ulga bilety jednorazowe
5.	Osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji	93 % ulga pociągi osobowe 51 % ulga pociągi inne niż osobowe	93 % ulga w autobusach komunikacji zwykłej bilety jednorazowe lub miesięczne imienne 51 % ulga w autobusach komunikacji innej niż zwykła bilety jednorazowe lub miesięczne imienne
6.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji z wyjątkiem osób niewidomych uznanych za niezdolne do samodzielnej egzystencji	49 % ulga pociągi osobowe, bilety jednorazowe 37 % ulga pociągi pociągów pospiesznych i ekspresowe, IC, EC bilety jednorazowe	49 % ulga w komunikacji zwykłej 37 % ulga autobusy w komunikacji innej niż zwykła bilety jednorazowe
7.	Osoby niewidome, które nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	37 % ulga bilety jednorazowe lub miesięczne imienne	37 % ulga bilety jednorazowe lub miesięczne imienne

Osoby uprawnione do ulgowego przejazdu środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w klasie drugiej, korzystające z przejazdów w klasie pierwszej, zobowiązane są do uiszczenia dopłaty w wysokości stanowiącej różnicę między ceną biletu w klasie pierwszej, a ceną biletu w klasie drugiej.

5.2 Prawo do posiadania karty parkingowej

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.).

Karta parkingowa wydawana dla osoby niepełnosprawnej jest jedynym dokumentem uprawniającym do parkowania pojazdu na tzw. „kopertach” tj. miejscach zastrzeżonych dla osób niepełnosprawnych. Karta ta jest dokumentem o standardzie międzynarodowym i obowiązuje na terenie Polski oraz w całej Unii Europejskiej. W poszczególnych krajach członkowskich obowiązują jednakże odrębne warunki użytkowania karty parkingowej, a w związku z tym przysługują różne uprawnienia, wynikające z przepisów ruchu drogowego, obowiązujących w danym kraju.

Karta parkingowa potwierdza uprawnienia do korzystania z miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych oraz do niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju

- B-1 – „zakaz ruchu w obu kierunkach”
- B-3 – „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych z wyjątkiem motocykli jednośladowych”
- B3a – „zakaz wjazdu autobusów”
- B-4 – „zakaz wjazdu motocykli”
- B-10 – „zakaz wjazdu motorowerów”
- B-35 – „zakaz postoju”
- B-37 – „zakaz postoju w dni nieparzyste”
- B-38 – „zakaz postoju w dni parzyste”
- B-39 – „strefa ograniczonego postoju”

Kartę parkingową można otrzymać wyłącznie na podstawie orzeczenia wydanego przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Karta parkingowa nie jest wydawana na podstawie orzeczeń ZUS, MSWiA, MON, KRUS.

Posiadanie orzeczenia o znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniu niepełnosprawności nie oznacza automatycznego spełniania przez osobę niepełnosprawną przedmiotowego wskazania do posiadania karty parkingowej. Przy ocenie spełniania kryteriów do uzyskania karty parkingowej bierze się pod uwagę, czy niepełnosprawność powoduje ograniczenia w samodzielnym poruszaniu się i przemieszczaniu. Jeżeli w orzeczeniu o (stopniu) niepełnosprawności widnieje zapis o spełnianiu przesłanek do uzyskania karty parkingowej, wówczas nie ma problemu z jej uzyskaniem. Natomiast jeżeli takiego zapisu w orzeczeniu

wydanym wcześniej brak, należy ponownie złożyć wniosek do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku przy ul. Jaracza 5, o wydanie orzeczenia o (stopniu) niepełnosprawności ze wskazaniem celu uzyskanie prawa do karty parkingowej.

Kartę parkingową osobom niepełnosprawnym z powiatu słupskiego wydaje Starosta Słupski na podstawie złożonych dokumentów:

- kserokopia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności oraz dowodu osobistego;
- fotografia o wymiarach 3,5×4,5 cm;
- wypełniony druk wniosku;
- potwierdzenie dokonania opłaty za wydanie karty parkingowej (jej wysokość wynosi aktualnie 25 zł).

Dokumenty niezbędne do wydania karty parkingowej należy złożyć w **Starostwie Powiatowym w Słupsku**, przy ul. Szarych Szeregów 14.

Karta parkingowa powinna być umieszczona za przednią szybą pojazdu w sposób umożliwiający odczytanie pierwszej jej strony.

5.3 Zwolnienie od opłat abonamentowych za radio i telewizję

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. Nr 85, poz. 728 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002. Nr 9, poz. 87 z późn. zm.).

Zwolnione od opłat radiowych i telewizyjnych są osoby, co do których orzeczono:

- zaliczenie do I grupy inwalidów, lub
- całkowitą niezdolność do pracy, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub
- znaczny stopień niepełnosprawności, na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, lub
- trwałą lub okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Ponadto zwolnione od opłat abonamentowych są m. in.:

- osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub innego organu emerytalno-rentowego;
- osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2 000 Hz o natężeniu od 80 dB);
- osoby niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15 %;
- inwalidzi wojenni.

Zwolnienia przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w placówce operatora publicznego (Poczta), oświadczenie o spełnianiu warunków do korzystania z tych zwolnień i przedstawiono dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień.

Osoby korzystające ze zwolnień od opłat abonamentowych obowiązane są zgłosić w placówce operatora publicznego zmiany stanu prawnego lub faktycznego, które mają wpływ na uzyskane zwolnienia, w terminie 14 dni od dnia, w którym taka zmiana nastąpiła.

5.4 Ulgi telekomunikacyjne

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo Telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.)

Prawo telekomunikacyjne nakłada na przedsiębiorców oferujących usługi w ramach telefonii stacjonarnej, obowiązek zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do świadczonej usługi powszechnej, przez oferowanie:

- urządzeń końcowych (np.: aparat telefoniczny) przystosowanych do używania przez osoby niepełnosprawne, jeżeli używanie takiego urządzenia jest niezbędne do zapewnienia im dostępu do usługi powszechnej;
- udogodnień ułatwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z usługi powszechnej. Oznacza to np.: posiadanie w ofercie aparatów ze wzmacniaczem słuchawkowym, odpowiednie oznaczenie aparatów publicznych, umożliwiające korzystanie z nich przez osoby słabo widzące, takie ich umieszczenie aby były dostępne dla osób na wózkach, oznakowanie kart telefonicznych z myślą o osobach niewidomych, przystosowanie placówek obsługujących użytkowników do potrzeb osób niepełnosprawnych czyli m.in. likwidacja barier architektonicznych itp.

Na skutek prywatyzacji i komercjalizacji rynku telekomunikacyjnego, nastąpiły zmiany w ulgach. Obecnie nie ma ustawowego obowiązku udzielania takich ulg, ale niektóre fir-

my telekomunikacyjne mają wewnętrzne przepisy, dzięki którym nadal można korzystać ze zniżek. Telekomunikacja Polska SA udziela osobom niewidomym rabat w opłatach za usługi telekomunikacyjne za przyłączenie urządzenia końcowego do sieci TP SA w wysokości 50 % opłaty podstawowej, wynikającej z obowiązującego Cennika Krajowych Usług Telekomunikacyjnych, Rabaty te przyznaje się wyłącznie osobom niewidomym zaliczonym do znacznego stopnia niepełnosprawności. Rabaty udzielane są osobom niepełnosprawnym, które ukończyły 16 rok życia.

Rabat może otrzymać albo osoba niepełnosprawna uprawniona do uzyskania rabatu albo jej prawny opiekun w razie stałego lub czasowego zamieszkiwania opiekuna prawnego razem z osobą niepełnosprawną (stałe lub czasowe zamieszkiwanie to stałe lub czasowe zameldowanie niepełnosprawnego i opiekuna prawnego w tym samym lokalu mieszkalnym lub budynku).

Rabaty dotyczą usługi telefonicznej dla jednej linii telefonicznej. Aby skorzystać z tej ulgi należy przedstawić orzeczenie powiatowego lub wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności stwierdzające zaliczenie do znacznego stopnia niepełnosprawności z powodu uszkodzenia wzroku (symbol przyczyny niepełnosprawności „04-O“).

U innych operatorów należy się dowiadywać, czy w ramach swojej strategii handlowej nie przewiduje on ulg, zniżek dla osób niepełnosprawnych.

Osobie niewidomej lub słabowidzącej, korzystającej z usług telekomunikacyjnych przysługuje uprawnienie do zamówienia dodatkowej faktury VAT, sporządzonej:

- w alfabecie Braille'a;
- dużą czcionką o wielkości 16-18 pkt.;
- w formacie tekstowym oraz wysłania jej pocztą elektroniczną.

5.5 Ulgi pocztowe

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. Prawo pocztowe (Dz. U. 2012 r., poz. 1529).

Operator świadczący powszechne usługi pocztowe zapewnia osobom niepełnosprawnym dostęp do świadczonych powszechnych usług pocztowych przez:

- organizację pracy placówek operatora umożliwiającą osobom poruszającym się za pomocą wózka inwalidzkiego korzystanie z usług świadczonych przez te placówki;
- tworzenie w placówkach operatora odpowiednio oznakowanych stanowisk obsługi osób niepełnosprawnych;
- umieszczanie nadawczych skrzynek pocztowych w sposób i w miejscu umożliwiającym korzystanie z nich osobie niepełnosprawnej, poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego, w szczególności nadawczych skrzynek pocztowych instalowanych w placówce operatora lub na nieruchomości użytkowanej przez tę placówkę;

- doręczanie osobom z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego oraz niewidomym – na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce operatora;
- przyjmowanie od osoby niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki niebędącej przesyłką rejestrowaną.

Zapotrzebowanie na usługę zgłasza się w urzędzie pocztowym właściwym dla miejsca zamieszkania lub u listonosza obsługującego dany rejon.

5.6 Ulgi podatkowe

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)

Ulgi w podatku dochodowym przysługują:

- podatnikowi będącemu osobą niepełnosprawną, lub
- podatnikowi, na którego utrzymaniu pozostają takie osoby niepełnosprawne jak: współmałżonek, dzieci własne i przysposobione, dzieci obce przyjęte na wychowanie, pasierbowie, rodzice, rodzice współmałżonka, rodzeństwo, ojczym, macocha, zięciowie i synowie. Dochód tych osób w roku podatkowym nie może przekroczyć określonej w ustawie kwoty. Rachunki muszą być wystawione na osobę, która będzie odliczała określone wydatki.

Podstawowym warunkiem odliczenia wydatków jest posiadanie przez osobę niepełnosprawną, której dotyczy wydatek:

- orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, lub
- decyzji przyznającej rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, rentę szkoleniową albo rentę socjalną.

Jednocześnie w przepisach regulujących poszczególne ulgi, mowa jest o osobach zaliczonych do I i II grupy inwalidztwa, przez co należy rozumieć osoby, w stosunku do których orzeczono odpowiednio:

- całkowitą niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji albo znaczny stopień niepełnosprawności;
- całkowitą niezdolność do pracy albo umiarkowany stopień niepełnosprawności;
- I lub II grupę inwalidzką orzeczoną przez właściwy organ rentowy na podstawie odrębnych przepisów.

Wydatki, które można odliczyć (do wysokości ustalonego w ustawie limitu) bez potrzeby dokumentowania poniesionych wydatków:

- używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne;
- opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa;
- utrzymanie przez osoby niewidome I lub II grupy inwalidztwa psa przewodnika.

Należy pamiętać, iż brak ustawowego wymogu dokumentowania wysokości określonych wydatków fakturą, rachunkiem lub innym dokumentem nie pozbawia urzędu skarbowego prawa do zwrócenia się do osoby, która skorzystała z odliczenia, o wykazanie, że dany wydatek został przez nią faktycznie poniesiony oraz że spełnia pozostałe warunki do zastosowania odliczenia. Organ podatkowy dokonuje tego w ramach czynności sprawdzających lub w toku prowadzonego postępowania podatkowego.

Aby odliczyć pozostałe wydatki należy posiadać dokumenty stwierdzające ich poniesienie (faktura VAT, rachunek). Są to wydatki na:

- adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego;
- zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym;
- odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne;
- opiekę pielęgniarską w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa;
- opłacenie tłumacza języka migowego;
- kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia;

- leki - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu, a ustaloną, co roku kwotą, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki (stale lub czasowo);
- odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne:
 - osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego;
 - osoby niepełnosprawnej, zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa, oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16 - również innymi środkami transportu niż karetka transportu sanitarnego;
- odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:
 - na turnusie rehabilitacyjnym;
 - w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych;
 - na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia.

Wydatki na cele rehabilitacyjne podlegają odliczeniu od dochodu, a nie od kwoty podatku. Nie można odliczyć jednak wydatków, które zostały sfinansowane przez zakładowy lub Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, NFZ lub też zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie. Można jedynie odliczyć różnicę, która nie została zwrócona.

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących stosowania przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie ulgi rehabilitacyjnej, można zwrócić się o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego. Więcej informacji na temat interpretacji indywidualnych można znaleźć na stronie Ministerstwa Finansów: www.mf.gov.pl w zakładce Administracja Podatkowa – Krajowa Informacja Podatkowa – Broszury Informacyjne lub Interpretacja prawa podatkowego.

Krajowa Informacja Podatkowa – tel. 0 801 055 055

Osoby niepełnosprawne z powiatu słupeckiego mogą rozliczyć ulgę podatkową w **Urzędzie Skarbowym w Słupsku**, mieszczącym się przy ul. Szczecińskiej 59, tel. 59 845 39 00, 59 845 34 00, fax 59 845 20 40.

5.7 Inne ulgi dla osób niepełnosprawnych

Pomoc stypendialna

Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.) nie przewiduje szczególnych uprawnień wynikających z niepełnosprawności, ale osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o pomoc stypendialną na ogólnych zasadach. Pomoc stypendialna w zakresie działalności artystycznej może być przyznawana przez ministra właściwego do kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz innych ministrów, w odniesieniu do podległych im ośrodków i instytucji kultury, osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem i ochroną dóbr kultury. Tryb przyznawania stypendium określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 czerwca 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem i ochroną dóbr kultury oraz wysokości stypendiów. Osoba lub zespół osób ubiegający się o przyznanie stypendium może je otrzymać wyłącznie na wykonanie w ustalonym terminie określonego przedsięwzięcia.

Stypendia przyznaje się w ustalonej kwocie wypłacanej jednorazowo lub jako świadczenie okresowe na czas określony. Miesięczna wysokość stypendium nie może przekroczyć trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za rok poprzedni ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Stypendia mogą być także finansowane ze środków jednostek samorządu terytorialnego w drodze uchwały organu samorządu terytorialnego.

Ułatwienia w dostępie do muzeów

Osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami przysługuje ulga za wstęp do muzeów państwowych. Potwierdzeniem uprawnienia do korzystania z ulgi w opłacie za wstęp do muzeów jest legitymacja dokumentująca niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności.

Uprawnienia osoby niepełnosprawnej korzystającej z psa asystującego

PODSTAWA PRAWNA:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej lub społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721)

Osoba niepełnosprawna wraz z psem asystującym ma prawo wstępu do obiektów użyteczności publicznej, w szczególności: budynków i ich otoczenia przeznaczonych na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz innych ogólnodostępnych budynków przeznaczonych do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynków biurowych i socjalnych.

Uprawnienie powyższe nie zwalnia osoby niepełnosprawnej z odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez psa asystującego.

Warunkiem skorzystania ze specjalnych uprawnień jest wyposażenie psa asystującego w uprząż oraz posiadanie przez osobę niepełnosprawną certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych.

Osoba niepełnosprawna nie jest zobowiązana do zakładania psu asystującemu kagańca oraz prowadzenia go na smyczy.

Zwolnienie od podatku od czynności cywilnoprawnych.

Od podatku od czynności cywilnoprawnych zwolnione są osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności bez względu na rodzaj schorzenia, oraz osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności w związku ze schorzeniami narządów ruchu, nabywające na potrzeby własne sprzęt rehabilitacyjny, wózki inwalidzkie, motorowery, motocykle lub samochody osobowe.

6. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 nr 256 poz. 2572 z późn. zm.);
2. Zarządzenie nr 29 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 października 1993 roku w sprawie zasad organizowania opieki nad uczniami niepełnosprawnymi, ich kształcenia w ogólnodostępnych i integracyjnych publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz organizacji kształcenia specjalnego (Dz. Urz. MEN 1993.9.36);
3. Zarządzenie nr 15 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 1993 roku w sprawie zasad udzielania uczniom pomocy psychologicznej i pedagogicznej (Dz. Urz. MEN 1993.6.19).

Zgodnie z zapisami ww. ustawy, polski system oświaty ma zapewnić m.in.

- możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami;
- dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z opieki psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej;
- opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi, poprzez umożliwienie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych.

Orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, wymagającą stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, dostosowanej do potrzeb i możliwości tych uczniów.

Podstawą kształcenia specjalnego we wszystkich typach szkół jest orzeczenie o potrzebie:

- **kształcenia specjalnego**, w którym określa się zalecaną formę kształcenia specjalnego w szkole ogólnodostępnej, szkole integracyjnej lub oddziale integracyjnym, szkole specjalnej lub oddziale specjalnym, w specjalnym ośrodku szkolno - wychowawczym lub ośrodku rehabilitacyjno - wychowawczym. Orzeczenie to wydaje się na okres jednego roku szkolnego, etapu edukacyjnego, okresu kształcenia w danej szkole lub na czas nieokreślony;
- **nauczania indywidualnego** - wydawane na okres wskazany w zaświadczeniu lekarskim o stanie zdrowia ucznia;
- **zajęć rewalidacyjno-wychowawczych**, (w przypadku dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim) – wydawane na okres 5 lat.

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek i szkół znajdujących się na terenie powiatu słupeckiego oraz dla dzieci przed

rozpoczęciem obowiązku szkolnego mieszkających na terenie powiatu słupskiego wydawane jest przez **Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Słupsku**, mieszczącej się przy ul. Fabrycznej 1. Orzeczenie jest wskazaniem najodpowiedniejszej formy kształcenia, z uwzględnieniem potrzeb dziecka oraz wskazaniem właściwych form pomocy specjalistycznej. Nie jest równoznaczne ze skierowaniem dziecka do jakiegokolwiek szkoły. Obowiązujące ustawodawstwo pozwala rodzicom lub opiekunom dziecka decydować o wyborze szkoły (specjalnej lub ogólnodostępnej). Dzięki temu uczniowie niepełnosprawni mają możliwość spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki jak najbliżej ich miejsca zamieszkania. Natomiast dzieciom i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły, zapewnia się nauczanie indywidualne.

Zespoły Orzekające Poradni wydają na wniosek rodziców/opiekunów prawnych orzeczenia:

1. o potrzebie kształcenia specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych:
 - niesłyszących i słabosłyszących;
 - niewidomych i słabowidzących;
 - z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
 - z upośledzeniem umysłowym (w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym),
 - z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera;
 - ze sprzężonymi niepełnosprawnościami;
2. o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży z powodu:
 - niedostosowania społecznego;
 - zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Do wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego należy dołączyć następujące dokumenty:

- wyniki badań psychologicznych i pedagogicznych (jeżeli wnioskodawca nie posiada aktualnych badań, konieczne będzie przeprowadzenie badań diagnostycznych);
- zaświadczenie lekarza o stanie zdrowia dziecka/ucznia;
- kserokopię decyzji sądowej potwierdzającej prawo do sprawowania opieki nad dzieckiem (dotyczy opiekunów prawnych).

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego określa zalecane formy kształcenia specjalnego, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności, stopnia upośledzenia umysłowego lub innego zaburzenia.

Wzór wniosku o potrzebie kształcenia specjalnego dostępny jest na stronie internetowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Słupsku: www.poradnia.slupsk.pl.

Do wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia indywidualnego, należy dołączyć następujące dokumenty:

1. wyniki badań psychologicznych i pedagogicznych (jeżeli wnioskodawca nie posiada aktualnych badań, konieczne będzie przeprowadzenie badań diagnostycznych);
2. zaświadczenie lekarza (specjalisty) zawierające:
 - informację o stanie zdrowia dziecka;
 - uzasadnienie obejmujące powody, dla których dziecko/uczeń nie może uczęszczać lub ma znacznie ograniczoną zdolność uczęszczania do przedszkola/szkoły;
 - stwierdzenie, czy stan zdrowia znacznie utrudnia, czy uniemożliwia uczęszczanie do szkoły/przedszkola; w sytuacji, gdy stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły należy określić:
 - zakres, w jakim dziecko może brać udział w zajęciach, w których realizowana jest podstawa programowa wychowania przedszkolnego;
 - zakres, w jakim uczeń może brać udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych;
 - określenie czasu, w którym stan zdrowia dziecka/ucznia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola/szkoły (nie mniej niż 30 dni).
3. zaświadczenie określające możliwość dalszej realizacji praktycznej nauki zawodu, wydane przez lekarza medycyny pracy (dotyczy ucznia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie);
4. kserokopię decyzji sądowej potwierdzającej prawo do sprawowania opieki nad dzieckiem (dotyczy opiekuna prawnego).

Wzór wniosku o potrzebie kształcenia indywidualnego dostępny jest na stronie internetowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Słupsku: www.poradnia.slupsk.pl.

Do wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, należy dołączyć te same dokumenty co w przypadku orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

W zależności od stopnia niepełnosprawności uczniowie realizują różne podstawy programowe. Uczniowie upośledzeni umysłowo w stopniu lekkim realizują podstawę programową jak uczniowie w szkołach ogólnodostępnych, natomiast uczniowie upośledzeni umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym realizują odrębną podstawę programową.

Wychowanie przedszkolne

Dzieci niepełnosprawne, zgodnie z zapisami ustawy o systemie oświaty objęte są wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3 do 6 lat na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami. W wieku 6 lat mają prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego, tzw. zerówki. W przypadku dzieci zakwalifikowanych do kształcenia specjalnego przez poradnię psycho-

logiczno-pedagogiczną wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 6 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego, w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 10 lat.

Obowiązek szkolny dziecka niepełnosprawnego

Obowiązek szkolny rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego, w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat i trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego, w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 18 lat. Jednakże uczniowie niepełnosprawni mają możliwość kontynuowania nauki w szkole podstawowej specjalnej do ukończenia 21 lat, a w szkole ponadpodstawowej specjalnej do jej ukończenia, ale nie dłużej niż do 24 lat.

Za spełnienie obowiązku szkolnego uznaje się również udział dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych od 3 do 25 roku życia (Rozporządzenie MEN z dnia 30 stycznia 1997 roku w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim).

Obowiązek dowozu dzieci do szkół

W świetle ustawy o systemie oświaty gmina jest zobowiązana do:

- zapewnienia uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia;
- zapewnienia dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim uczestniczącym w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia;
- zapewnienia niepełnosprawnym dzieciom sześciolatni realizującym specjalny tryb nauki bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub ośrodka umożliwiającego dzieciom realizującym obowiązkowe przygotowanie przedszkolne.

Pomimo, iż prowadzenie szkół specjalnych należy do kompetencji samorządu powiatowego, to jednak obowiązek dowozu dzieci niepełnosprawnych do najbliższej szkoły specjalnej, integracyjnej lub szkoły podstawowej, w której utworzona jest klasa specjalna - spoczywa na gminie.

W przypadku niezrealizowania zapisów ustawy, gmina jest zobowiązana do zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrotu kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej dzieciom zamieszkałym w danym obwodzie.

Szkolnictwo integracyjne

Kształcenie integracyjne polega na organizacji wspólnego kształcenia dzieci i młodzieży zdrowych z dziećmi i młodzieżą o specjalnych potrzebach edukacyjnych (niepełnosprawnych ruchowo, niewidzących i niedowidzących, niesłyszących i słabosłyszących, upośledzonych umysłowo, z autyzmem, niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością sprzężoną). Odbywa się ono na wszystkich etapach edukacyjnych w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, z klasami, oddziałami integracyjnymi i integracyjnymi.

W ramach kształcenia integracyjnego w przedszkolach i szkołach tworzone są klasy, oddziały integracyjne, do których kierowane są dzieci niepełnosprawne, uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Słupsku na wniosek rodziców (prawnych opiekunów dziecka). Liczba uczniów w klasie integracyjnej wynosi od 15 do 20, w tym od 3 do 5 uczniów niepełnosprawnych.

Studia wyższe

Od 2011 roku szkoły wyższe są zobowiązane do stwarzania osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i w badaniach naukowych. Uczelnie publiczne otrzymują z budżetu państwa dotację, którą mogą przeznaczyć na finansowanie kosztów realizacji inwestycji służących kształceniu niepełnosprawnych studentów i doktorantów, na specjalistyczne szkolenia, wyposażenie wypożyczalni sprzętu dla niepełnosprawnych, zakup specjalistycznych urządzeń, materiałów dydaktycznych i naukowych dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych, transport między obiektami dydaktycznymi uczelni.

Uczelnia może przeznaczyć dotację na:

- wynagrodzenie tłumaczy języka migowego;
- kursy języka migowego dla pracowników uczelni;
- wynagrodzenie uczelnianych asystentów studentów i doktorantów niepełnosprawnych;
- szkolenia umożliwiające orientację przestrzenną na terenie uczelni studentom i doktorantom niepełnosprawnym;
- szkolenia podnoszące świadomość związaną z niepełnosprawnością i obecnością osób niepełnosprawnych w uczelni;
- zakup wyposażenia do uczelnianej wypożyczalni sprzętu dla niepełnosprawnych;
- zakup sprzętu i urządzeń specjalistycznych wspomagających proces dydaktyczny, np. specjalistyczne oprogramowanie komputerowe, rzutniki do wyświetlania tekstu wykładu;
- organizację zajęć wychowania fizycznego dostosowanych do potrzeb studentów niepełnosprawnych;
- zakup literatury specjalistycznej i naukowej, z której mogą korzystać niepełnosprawni studenci i doktoranci.

Decyzje o tym, jakie zadania będą finansowane z dotacji podejmuje uczelnia.

Uczelnia nie można finansować z dotacji:

- opłat związanych z kształceniem na studiach niestacjonarnych, które ponoszą niepełnosprawni studenci i doktoranci;
- stypendiów lub innych świadczeń dla osób niepełnosprawnych;
- kosztów zakwaterowania;
- rehabilitacji studentów i doktorantów niepełnosprawnych. Dotyczy to w szczególności wydatków na zakup sprzętu do rehabilitacji leczniczej, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz wynagrodzenia za pracę fizjoterapeuty.

Niepełnosprawni studenci i doktoranci mogą otrzymać wsparcie finansowe w postaci stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych przysługujące na pierwszym kierunku studiów pierwszego i drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Aby otrzymać takie stypendium, student bądź doktorant jest zobowiązany do przedstawienia orzeczenia o niepełnosprawności.

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych przyznawane jest na semestr lub rok akademicki i jest wypłacane raz w miesiącu. Można je otrzymywać tylko na jednym wskazanym przez studenta kierunku studiów.

Niezależnie od stypendium specjalnego osoby niepełnosprawne mogą otrzymywać, na takich samych zasadach jak inni studenci, pozostałe świadczenia pomocy materialnej, m.in. stypendium socjalne, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium dla najlepszych doktorantów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.

Poza wymienionymi wyżej formami pomocy, ważną rolę w ułatwieniu dostępu do edukacji osób niepełnosprawnych odgrywa także pomoc udzielana ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu celowego „Aktywny samorząd – Moduł II”.

Program „Aktywny samorząd – Moduł II”, finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, adresowany jest do osób z orzeczonym znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym), uczących się w systemie stacjonarnym lub niestacjonarnym. Przyznane w ramach programu dofinansowanie może obejmować w szczególności następujące koszty:

- opłaty za naukę (czesne);
- dodatek na pokrycie kosztów kształcenia, tj. zakwaterowania (w przypadku nauki poza miejscem zamieszkania), dojazdów, dostępu do Internetu, uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej lub psychicznej, zakup przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę, kosztów wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych;
- dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego (dotyczy osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktorskich).

Osoby niepełnosprawne posiadające miejsce zamieszkania w powiecie słupskim mogą składać wnioski o dofinansowanie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku przy al. Sienkiewicza 20 w pokoju nr 4.

Wzór wniosku dostępny jest na stronie internetowej www.pcpr.slupsk.pl.

7. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej lub społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721);
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.);

7.1 Wspieranie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej lub rolniczej przez osoby niepełnosprawne

Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne

Osoba niepełnosprawna wykonująca działalność gospodarczą może otrzymać ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) refundację obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Aktualna wysokość refundacji składek jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności i wynosi:

- 100 % kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności;
- 60 % kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności;
- 30 % kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. W okresie styczeń - grudzień 2013 r. kwota składek należnych na ubezpieczenia społeczne wynosi:

- 434,87 – na ubezpieczenie emerytalne;
- 178,22 – na ubezpieczenie rentowe.

W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. W okresie styczeń - grudzień 2013 r. minimalna kwota należnych składek na ubezpieczenie społeczne wynosi:

- 93,70 – na ubezpieczenie emerytalne;
- 38,40 – na ubezpieczenie rentowe.

Warunkiem nabycia prawa do refundacji składek jest ich terminowe opłacenie w całości. Składki sfinansowane z innych środków publicznych nie podlegają refundacji.

Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej lub społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721);
2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173 poz.1807 z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (Dz. U. 2007, Nr 194, poz. 1403 z późn. zm.).

Osoba niepełnosprawna planująca uruchomić działalność gospodarczą, może uzyskać ze środków PFRON dotację na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. Dotację mogą uzyskać osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Podstawowym warunkiem uzyskania tej formy pomocy jest nieotrzymanie wcześniej przez zainteresowanego bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Maksymalna wysokość pomocy na rozpoczęcie działalności gospodarczej wynosi piętnastokrotność przeciętnego wynagrodzenia brutto, ogłoszonego w poprzednim kwartale przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym (tj. max 55.649,85 zł – *na podstawie średniego wynagrodzenia brutto w lutym 2013 r.*).

Wysokość dofinansowania na rozpoczęcie działalności rolniczej nie może przekroczyć 7.500 euro.

W przypadku gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych w rozumieniu przepisów prawa spółdzielczego, wysokość dofinansowania nie może przekroczyć 400% przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 300% przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do niej po założeniu spółdzielni.

Osoba niepełnosprawna z powiatu słupskiego zainteresowana otrzymaniem dotacji powinna złożyć wniosek do Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku przy ul. Leszczyńskiego 8 lub ul. Fabrycznej 1. Szczegółowe informacje dostępne pod numerem telefonu: 59 845 75 02.

Wzór wniosku dostępny na stronie internetowej www.slupsk.pup.info.pl.

Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć:

- kserokopię dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność wnioskodawcy;
- dokumenty poświadczające uprawnienia i kwalifikacje zawodowe wnioskodawcy;
- zaświadczenie o pomocy publicznej otrzymanej w okresie obejmującym bieżący rok podatkowy.

Powiatowy Urząd Pracy przy rozpatrywaniu wniosku o dofinansowanie bierze pod uwagę:

- przewidywane efekty ekonomiczne przedsięwzięcia, na które mają być przeznaczone środki;
- popyt i podaż lokalnego rynku na planowaną działalność;
- kalkulację wydatków na uruchomienie działalności w ramach wnioskowanych środków;
- uprawnienia i kwalifikacje wnioskodawcy;
- wysokość środków własnych wnioskodawcy;
- wysokość środków przeznaczonych na dotacje w danym roku.

Zawarcie umowy o udzielenie jednorazowych środków poprzedzają negocjacje, podczas których określana jest m. in. wysokość kwoty dotacji, która zostanie przekazana na rachunek bankowy wnioskodawcy, forma zabezpieczenia zwrotu pomocy, termin do rozliczenia uzyskanej pomocy.

Osoba niepełnosprawna, która otrzyma dotację ma obowiązek rozpocząć działalność gospodarczą, dokonać zakupów i rozliczyć się z przyznanymi środkami w terminie określonym w umowie, a następnie prowadzić tę działalność nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy.

W przypadku niespełnienia wymienionych warunków wnioskodawca zobowiązany jest do zwrotu otrzymanej dotacji wraz z odsetkami.

Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego

Osobie niepełnosprawnej prowadzącej działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne ze środków PFRON może być przyznane dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności.

Dofinansowanie może być przyznawane wówczas, gdy wnioskodawca:

- nie korzystał z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo pożyczka ta została w całości spłacona lub umorzona;
- nie otrzymał bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo prowadził tę działalność co najmniej przez okres 24 miesięcy od dnia otrzymania pomocy na ten cel.

Tego rodzaju wsparcie może być udzielone także osobie niepełnosprawnej będącej pracodawcą, z którą podpisana została umowa o dokonanie zwrotu kosztów przystosowania stanowisk pracy, adaptacji pomieszczeń i urządzeń zakładu pracy do potrzeb osób niepeł-

nosprawnych lub zwrotu kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu. Warunkiem udzielenia dofinansowania takim osobom, jest prawidłowe wywiązywanie się z warunków wcześniej zawartej umowy.

Dofinansowanie przysługuje maksymalnie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności.

Osoba niepełnosprawna z powiatu słupskiego zainteresowana otrzymaniem dofinansowania powinna złożyć wniosek do Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku przy ul. Leszczyńskiego 8 lub ul. Fabrycznej 1.

Szczegółowe informacje dostępne pod numerem telefonu: 59 845 75 02.

Dofinansowanie może być udzielone kredytobiorcy jeden raz w roku kalendarzowym i do jednego kredytu bankowego, niezależnie od tego kiedy był on zaciągnięty.

Pomoc tego rodzaju obejmuje oprocentowanie przypadające do zapłaty po dniu zawarcia umowy do końca roku kalendarzowego.

Dopuszcza się możliwość podjęcia decyzji o przyznaniu dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego, na podstawie umowy zawartej pomiędzy kredytobiorcą a bankiem, w której znajduje się klauzula, że kredyt zostanie wypłacony kredytobiorcy po uzyskaniu przez niego pozytywnej decyzji o przyznaniu dofinansowania.

Dofinansowaniem nie mogą być objęte odsetki za nieterminowe spłaty rat, zarówno kapitału jak i odsetek.

7.2 Szkolenia osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne bezrobotne lub poszukujące pracy mają możliwość skorzystania ze szkoleń finansowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W przypadku osób z terenu powiatu słupskiego organizatorem tych szkoleń jest Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku, ul. Leszczyńskiego 8.

Szkolenia organizowane są w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych;
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji;
- utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Maksymalny koszt szkolenia to dziesięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonego w poprzednim kwartale przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym (tj. max 37.099,90 zł – na podstawie średniego wynagrodzenia brutto w lutym 2013 r.).

Koszty szkolenia mogą obejmować w szczególności:

- koszt przeprowadzenia szkolenia przez jednostkę szkolącą;
- koszt ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków;
- koszt zakwaterowania i wyżywienia w części albo w całości;
- koszt przejazdu na szkolenie, w tym koszt przejazdu przewodnika lub opiekuna osoby zaliczonej do znacznego stopnia niepełnosprawności;
- koszt usług tłumacza języka migowego albo lektora dla niewidomych lub osoby towarzyszącej osobie niepełnosprawnej ruchowo zaliczonej do znacznego stopnia niepełnosprawności;
- koszt niezbędnych badań lekarskich, psychologicznych, diagnostycznych i usług rehabilitacyjnych.

Osoba niepełnosprawna, która nie ukończyła szkolenia z własnej winy, jest obowiązana do zwrotu jego kosztów, chyba że powodem nieukończenia szkolenia było podjęcie zatrudnienia.

Dofinansowaniu mogą podlegać również szkolenia organizowane dla osób niepełnosprawnych zatrudnionych, wówczas wnioski o dofinansowanie składa pracodawca, a nie osoba niepełnosprawna.

Wysokość dofinansowania szkoleń dla pracowników niepełnosprawnych nie może przekroczyć:

- 55% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą w przypadku szkoleń specjalistycznych i 80% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą w przypadku szkoleń ogólnych – w odniesieniu do małych przedsiębiorców;
- 45% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą w przypadku szkoleń specjalistycznych i 80% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą w przypadku szkoleń ogólnych – w odniesieniu do średnich przedsiębiorców;
- 35% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą w przypadku szkoleń specjalistycznych i 70% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą w przypadku szkoleń ogólnych – w odniesieniu do dużych przedsiębiorców.

Jeżeli szkolenie zawiera zarówno elementy szkolenia specjalistycznego, jak i szkolenia ogólnego, które nie mogą zostać wyodrębnione w celu ustalenia wielkości pomocy udzielanej na szkolenia, lub też gdy nie można określić, czy szkolenie ma charakter ogólny czy specjalistyczny, przyjmuje się maksymalną wielkość pomocy w wysokości określonej dla szkoleń specjalistycznych.

7.3 Uprawnienia pracownika niepełnosprawnego

Prawo do krótszego czasu pracy

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych czas pracy osoby niepełnosprawnej nie może przekroczyć 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo, przy czym czas pracy osoby zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych.

Skrócone normy czasu pracy nie mogą mieć wpływu na wysokość wynagrodzenia za pracę. Odnosi się to zarówno do wynagrodzenia wypłacanego w stałej miesięcznej wysokości, jak i wynagrodzenia wypłacanego według stawek godzinowych.

Uprawnienie do dodatkowej przerwy w pracy

Prawo do dodatkowej przerwy w pracy osobie niepełnosprawnej gwarantują zapisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W myśl tych zapisów osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy, którą wykorzystać może na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek.

Czas dodatkowej przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy.

Urlop wypoczynkowy

Osobie niepełnosprawnej w stopniu znacznym lub umiarkowanym przysługuje dodatkowo urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym.

Dodatkowy urlop wypoczynkowy udzielany jest na takich samych zasadach, jak zwykły urlop wypoczynkowy.

Łączny wymiar urlopu wypoczynkowego osoby zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności wynosi odpowiednio:

- 30 dni - jeżeli pracownik jest zatrudniony krócej niż 10 lat;
- 36 dni - jeżeli pracownik jest zatrudniony co najmniej 10 lat.

Wymiar urlopu dla pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy ustala się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy tego pracownika.

Pracownik nabywa prawo do urlopu nawet jeżeli nie wykonywał pracy z powodu choroby i pobierał w tym czasie zasiłek chorobowy (dot. także świadczenia rehabilitacyjnego). Znaczenie bowiem ma pozostawanie w stosunku pracy, a nie jej świadczenie. Wyjątki: urlop bezpłatny, zdrowotny, wychowawczy, nieświadczenie pracy w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności, odbywaniem służby wojskowej.

Prawo do pierwszego dodatkowego urlopu wypoczynkowego osoba niepełnosprawna nabywa po przepracowaniu jednego pełnego roku licząc od dnia podjęcia zatrudnienia lub dnia zaliczenia tej osoby do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności.

Pierwszy dodatkowy urlop osoba niepełnosprawna nabywa w całości, nawet jeżeli uzyska do niego prawo dopiero w grudniu danego roku. Prawo do kolejnego dodatkowego urlopu wypoczynkowego osoba zaliczona do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nabywa z dniem 1 stycznia każdego roku kalendarzowego, o ile pozostaje w zatrudnieniu.

Jeżeli osoba zaliczona do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności utraci status osoby niepełnosprawnej lub też zostanie zaliczona do lekkiego stopnia niepełnosprawności, nie traci prawa do urlopów, do których nabyła prawo przed utratą tego statusu lub zmianą stopnia niepełnosprawności na lekki (zarówno zaległych jak i bieżących). W takim przypadku brak jest podstaw do zastosowania zasady urlopu w wymiarze proporcjonalnym. Utrata bądź zmiana stopnia niepełnosprawności powoduje utratę prawa do kolejnego dodatkowego urlopu wypoczynkowego.

Prawo do korzystania ze zwolnienia od pracy

Osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia:

- w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku. Pracodawca udziela zwolnienia od pracy w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, na podstawie wniosku lekarza sprawującego opiekę nad osobą niepełnosprawną, o skierowanie na turnus rehabilitacyjny. Pracownik niepełnosprawny powinien przedstawić pracodawcy skierowanie na turnus rehabilitacyjny w takim terminie, który umożliwi zapewnienie normalnego toku pracy w zakładzie. Natomiast podstawą wypłaty wynagrodzenia - obliczanego jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy – za czas zwolnienia, jest przedłożony pracodawcy dokument, który potwierdza pobyt na turnusie, wystawiony przez organizatora turnusu;
- w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.

Zwolnienie od pracy w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy jest zwolnieniem skutkującym usprawiedliwioną nieobecnością pracownika w pracy, w sytuacji, gdy czynności te nie mogły być wykonane poza godzinami pracy. Nieobecność w takim przypadku może trwać cały dzień, bądź kilka godzin, a pracodawca nie może wymagać, aby pracownik korzystał z urlopu wypoczynkowego.

8. Ważne adresy

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

00- 513 Warszawa, ul. Nowogrodzka 11,

tel.: 22 529 06 00, 22 529 06 01,

fax: 22 529 06 02

e-mail: sekretariat.bon@mpips.gov.pl,

www.niepelnosprawni.gov.pl

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

00-828 Warszawa, al. Jana Pawła II 13

tel. centr. 22 50 55 500

www.pfron.org.pl

Pomorski Oddział Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

80-266 Gdańsk, ul. Grunwaldzka 184

tel.: 58 350 05 00, fax: 58 552 28 06

e-mail: gdansk@pfron.org.pl

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku

80-810 Gdańsk, ul. Okopowa 21/27

tel.: 58 32-68-561, fax: 58 32-68-563

e-mail: rops@pomorskie.eu

www.rops.pomorskie.eu

Starostwo Powiatowe w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. Szarych Szeregów 14

tel.: 59 841 85 00, fax: 59 842 71 11

e-mail: starostwo@powiat.slupsk.pl

www.powiat.slupsk.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. Sienkiewicza 20

tel.: 59 841-43-11, fax: 59 841-01-96

e-mail: sekretariat@pcpr.slupsk.pl

www.pcpr.slupsk.pl

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. Fabryczna 1

tel.: 59 845 60 85

e-mail: pppslupsk2@interia.pl

www.poradnia.slupsk.pl

Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku,

76-200 Słupsk, ul. Leszczyńskiego 8

tel.: 59 845 75 01

76-200 Słupsk, ul. Fabryczna 1

tel.: 59 845 67 81

e-mail: poczta@pup.slupsk.pl

www.slupsk.pup.info.pl

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. Jaracza 5

tel.: 59 840 20 98

e-mail: pzdsoon@vp.pl

www.bip.zoon.slupsk.pl

Dom Pomocy Społecznej w Lubuczewie

76 - 200 Słupsk, Lubuczewo 29A

tel.: 59 846 26 30

e-mail: biuro@dpslubuczewo.pl

www.dpslubuczewo.pl

Dom Pomocy Społecznej w Machowinku

76-211 Objazda, Machowinko 3

tel.: 59 814 15 20, fax: 59 814 15 84

e-mail: machowin@wp.pl

Dom Pomocy Społecznej w Machowinie

76-270 Ustka, Machowino 53

tel.: 59 846 12 92

e-mail: dps_machowino@wp

www.dpsmachowino.mojbip.pl

Dom Pomocy Społecznej w Przytocku

77 - 223 Przytocko, Przytocko 39

tel.: 59 858 38 37, fax: 59 849 29 96

e-mail: dpsprzytocko@gmail.com

www.dps.przytocko.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Damnicy

im. Marynarza Polskiego

76-231 Damnica, ul. Korczaka 1

tel.: 59 811 30 69

e-mail: oswdamnica@wp.pl

www.oswdamnica.edu.pl

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. Krasińskiego 19

tel.: 59 842 24 92

e-mail: sosw_slupsk@op.pl

www.soswslupsk.na11.pl

Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo

76-200 Słupsk, Długosza 22

tel.: 59 848 10 78, fax: 59 848 10 79

e-mail: wtz.slupsk@psouu.org.pl

Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Związku Niewidomych

76-200 Słupsk, ul. M. Skłodowskiej-Curie 3

tel.: 59 840 03 31, fax: 59 848 56 12

e-mail: wtpzn@poczta.neostrada.pl

www.wtpzn.neostrada.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damnicy

76-231 Damnica, ul. Górna 8

tel.: 59 811 32 48

e-mail: gops_damnica@wp.pl

www.gops.damnica.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Potęgowie

76-230 Potęgowo, ul Szkolna 2

tel.: 59 811 51 14

e-mail: gops@gopspotegowo.pl

www.gopspotegowo.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupsku

76-200 Słupsk, ul. Sportowa 9a

tel.: 59 840 16 82, fax: 59 847 51 33

e-mail: gops@slupsk.ug.gov.pl

www.gops.slupsk.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie

76-214 Smołdzino, ul. Kościuszki 3

tel.: 59 81 17 274, fax: 59 81 17 276

e-mail: gops_smoldzino@op.pl

www.gops-smoldzino.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce

76-270 Ustka, ul. Dunina 24

tel.: 59 814 45 78, fax: 59 814 71 97

e-mail: gops@ustka.ug.gov.pl

www.gops.ustka.pl

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustce

76-270 Ustka, ul. St. Wyszyńskiego 3

tel.: 59 815 43 90

e-mail: mops@um.ustka.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnicach Kaszubskiej

76-248 Dębica Kaszubska

ul. Zjednoczenia 26

tel.: 59 813 15 64, fax: 59 813 16 34

e-mail: ops.debnicakaszubska@wp.pl

www.opsdebnicakaszubska.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Głównicy

76-220 Głównice, ul. Słupska 21

tel.: 59 811 60 15, fax: 59 811 69 31

e-mail: gops.glowczyce@wp.pl

www.ops-glowczyce.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępicach

77-230 Kępice, ul. Niepodległości 6

tel.: 59 857 63 59

e-mail: ops@opskepice.pl

www.opskepice.pl

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylnicy

76-251 Kobylnica, ul. Wodna 20/3

tel.: 59 842 99 75, fax 59 842 96 16

e-mail: ops@kobylnica.eu

www.opskobylnica.pl

Przydatne strony internetowe

www.mpips.gov.pl oficjalna strona Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
www.pfron.org.pl oficjalna strona Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

www.pzg.org.pl oficjalna strona Polskiego Związku Głuchych

www.pzn.org.pl oficjalna strona Polskiego Związku Niewidomych

www.caritas.pl oficjalna strona Caritas Polska

www.psouu.org.pl oficjalna strona Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym

www.niepełnosprawni.pl portal dla osób niepełnosprawnych

www.progresja.slupsk.pl strona internetowa Fundacji Indywidualnego Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „PROGRESJA” w Słupsku

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku

76-200 Słupsk, al. Sienkiewicza 20
tel.: 59 841 43 11, fax: 59 841 01 96
e-mail: sekretariat@pcpr.slupsk.pl

www.pcpr.slupsk.pl